

N:o 179.

Af herr G. F. Berndes, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om upphäfvande af § 2 i förordningen den 6 augusti 1881 om förbud mot lotterier m. m.

Kongl. förordningen af den 6 augusti 1881 angående förbud mot lotterier innehåller i § 2 bestämmelser, hvilka omöjliggöra äfven upptagande af lån mot s. k. premieobligationer, en låneoperation, som, hvad man än må säga om lotterier, väl icke bör dit hänföras utan torde vara både ofarlig och i flera hänseenden gagnande.

Till en del skulle tillgången af sådana premieobligationer, hvilkas utsläppande i marknaden dock icke får ske utan Kongl. Maj:ts granskning och medgifvande, kunna motverka de skadliga följderna af spelet på utländska lotterier, som både är förderligt för den spelande sjelf och drager så mycket penningar ur landet. Ty utom det, att dylika obligationer alltid tillförsäkra obligationsinnehafvaren att återfå sitt kapitalutlägg och, vid de flesta dylika lån, äfven en del ränta, lemna äfven dessa, ehuru blott mot risken att förlora återstående delen af gångbara räntan, utsigt till vissa större eller mindre vinster. Risken här gäller således blott en del af den ränta, som annars i sparbanker eller på andra håll kunnat erhållas; och, om detta skall kallas spel, så är det åtminstone ett mycket lågt spel i jemförelse med dessa utländska lotterier, der tusentals personer måste förlora hela sin insats, så till kapital som ränta, på det att några skola erhålla oskäligen höga vinster; ett spel desto dyrare, som distributionen af lotterna här i landet alltid sker genom utländska schackrare.

Det största gagn, som dylika lån skulle åstadkomma, tror jag dock skulle ligga deri, att, om obligationerna utgåfvos äfven till ganska låga valörer och funnos tillgängliga snart sagdt i alla landsändar, tillfälle skulle beredas den stora allmänheten att för sina besparingar köpa ett papper, som

alltid hade sitt värde, motsvarande kapitalet och en viss bestämd ränta, men dessutom lemnar utsigt till vinst. Så väl behaget att i sina händer få ett säkert värdepapper som denna förhoppning att möjligen få en vinst, tror jag skulle vara en stor uppmuntran och en stark sporre för många, både att göra besparingar och att sedan bevara de gjorda besparingarna för kommande behof. Hvilka summor, som under de senaste årtionden, till ex. inom den stora skogsafverkningen och trävarurörelsen, gått förlorade för vårt land just genom bristen på tillfälle att placera besparingar, låta sig knapt beräknas, emedan man vid försöket kommer till så stora summor, att de af hvar och en annan skulle anses otroliga. Hade deremot denna brist icke funnits, skulle icke blott en stor del af dessa millioner, som kunnat besparas, verkligen blifvit sparade och tillvaratagna, utan samtidigt hade äfven befolkningen blifvit uppfostrad till mera sparsamhet och i sammanhang dermed till ett ordentligare lefnadssätt, hvilket åter, äfven det, kanske varit lika mycket värdt.

På dessa i få ord antydda grunder vågar jag hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om upphäfvande af § 2 i kongl. förordningen af den 6 augusti 1881 angående förbud mot lotterier, samt om vidtagande i öfrigt af till följd deraf nödiga ändringar.

Stockholm den 5 mars 1889.

G. F. Berndes.